

ИШЧИ СИНИФИ АВЛОДИГА ҒАМХЎРЛИК

(Боши 1-бетда)

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Хунар-техника таълими давлат комитетига, Энергетика ва электрлаштириш, Монтаж ва махсус ишлар, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, Қурилиш, қишлоқ қурилиши, Геология министрликларига, «Ўзгаводстрой», «Главташнестрой», Олмалик кон металлургия комбинатига хунар-техника билим юртлари қурилишининг белгиланган пландари бажарилиши учун қатъий чоралар қўриш тақдир этилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг хунар-техника таълими давлат комитетига қуйидагилар тақдир этилди:

— раҳбар ва педагог кадрлар танлаш, жой-жойига қўйиш ва уларни мустахкамлашни яхшилаш; хунар-техника билим юртларидан ўқув-тарбия ишлари устидан назоратни кучайтириш; таълим сифатини ошириш; ҳозирги замон ишлаб чиқариш талаблари ва унинг ривожланиш истиқболларини ҳисобга олган ҳолда кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш; ўқув жараёнига ўқув фильмлари, программалаштирилган таълим ва техника воситаларини кенг жорий қилиш; ўқув-тарбия ишларининг энг яхши тажрибаларини умумлаштириш ва кенг ёйиш;

— кўнimsизликнинг олдини олиш мақсадида хунар-техника билим юртларига, асосан корхона, қурилиш, совхоз ва колхозлар жойлашган ерлардаги ёшларни қабул қилиш лозим, токи билим юртини битириб чиққанлар кейин шу ерларда ишласин;

— 1972—1975 йилларда хунар-техника билим юртларининг барча раҳбар ва инженер-педагог кадрлари малакасини ошириш;

— маориф министрлиги билан биргаликда ўқитувчилар малакасини ошириш институтларида умумий таълим фанлари ўқитувчиларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш;

— умумий таълим фанлари бўйича ўқув устаконалари, полигонлар, шунингдек лабораториялар ташкил этиб, ўрта хунар-техника билим юртларининг ўқув-ишлаб чиқариш базасини мустахкамлаш; ўрта хунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиниши 1975 йилга бориб 20 минг кишига етказиш;

— умумий таълим мактабларининг 10—11 синфларини битириб чиқувчилар ҳисобига ишчи кадрлар тайёрлашни кенгайтириш; 1975—1975 йилларда Бухородаги 53-Андижондаги 59-Самарқанд шаҳар 62 хунар-техника билим юртларини техника билим юртларига

айлантириш;

— хунар-техника билим юртлари жойлашган область, шаҳар, районнинг оммавий касбдаги кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олиб, билим юртларини ихтисослаштириш тадбирларини ишлаб чиқиш;

— Госплан, тегишли министрликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область иқроия комитетлари ва Тошкент шаҳар иқроия комитети билан биргаликда шаҳар ва қишлоқ хунар-техника билим юртларининг тармоғини 1980 йилгача ривожлантириш перспективаси планини ишлаб чиқиш, бунда ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш ва жойлаштириш ҳамда ҳалқ ҳўжалигининг малакали ишчи кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олиш;

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Хунар-техника таълими давлат комитетига қуйидаги ишларни амалга ошириш руҳсат этилди:

— пул билан таъминлашнинг марказлаштирилмаган манбаълари ҳисобида мавжуд хунар-техника билим юртларининг ўқув ҳўжаликларида ҳўжалик йўли билан техникани сақлайдиган босқирмалар, дала шийпоқлари қуриш, устаконалар, лабораториялар ва ўқув кабинетларини кенгайтириш;

— хунар-техника таълими объектларини лойиҳа-смета ҳўжатлари билан таъминлаш учун «Профтехснабсбт» таркибига ҳўжалик ҳисобида ишловчи лойиҳа-конструкторлик бюрolari ҳамда мавжуд ва қурилаётган хунар-техника билим юртларини комплекташ бўлими тузиш;

— 1973 йилда Тошкент шаҳрида манфаатдор министрликлар ва идоралар билан биргаликда уларнинг ҳам ҳисса қўлиши билан хунар-техника таълими республика маданият ва техника уйи қуришга киришиш, бунинг учун Тошкент шаҳар иқроия комитети 1972 йилда Хунар-техника таълими давлат комитетига ер участкаси ажратиб бериши лозим;

— 1972—1973 йилларда Бўстонлик райондаги дам олиш лагерини кенгайтириш ва реконструкция қилиш, унинг базасида хунар-техника таълими системаси ўқувчилари ва ходимларининг соғломлаштириш лагерини тузиш.

СССР Министрлар Совети Хунар-техника давлат комитетининг хунар-техника билим юртлари учун ишлаб чиқариш таълими мастерлари тайёрлашни кўпайтириш мақсадида Тошкентдаги биринчи ва иккинчи индустриал педагогика техникумларининг ўқув-моддий

базасини ривожлантириш ва Тошкент шаҳрида хунар-техника таълими Бутуниттифок илимий-тадқиқот институти бўлимини ташкил этиш ҳақидаги тақлифи қабул қилинди. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Хунар-техника таълими давлат комитетига мазкур бўлимининг илмий ишлари темактикаси ва бу бўлимин жойлаштириш ҳақида тақлифлар тайёрлаш топширилди.

Республика Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органлари қуйидагилар тақлиф этилди:

— умумий таълим фанларини ўқитишни йўлга қўйишда ўрта хунар-техника билим юртларига методик ва амалий ёрдам кўрсатиш, уларни дарсликлар ва кўргазмалар ўқув куроллари билан таъминлаш;

— хунар техника билим юртлари ҳузурида кечки ишчи ёшлар ва қишлоқ ёшлари мактаблари тармоғини кенгайтириш ҳамда манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда мазкур ўқув юртлари жойлашган территориялардаги саноат ва қишлоқ ҳўжалик корхоналарининг оммавий касбдаги кадрларга эҳтиёжини ҳисобга олиб ҳар бир мактабда ўқувчиларга касб-кор беришнинг асосий ўналишларини белгилаб чиқиш;

Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига қуйидагилар топширилди:

Республиканин таълими олий ўқув юртларида хунар-техника билим юртларида махсус фанлардан дара берадиган ўқитувчилар тайёрлашни ташкил этиш;

— 1972 йил 1 сентябрдан эътиборан Низомий номи Тошкент Давлат педагогика институтини ҳузурида техника олий ўқув юртларининг хунар-техника билим юртларига, техника кумаларга ва олий ўқув юртларига ўқитувчи қилиб жўбрыладиган битирувчилар учун педагогика фанларини ўқитиш ва унинг методикаси бўйича доимий ишлайдиган курслар очиш;

— ўрта хунар-техника билим юртлари ўқитишчиларини ва ишлаб чиқариш таълими мастерларини умумий таълим мактаблари ўқитишчилари билан баъбаравар олий педагогик таълим олинши учун педагогика институтларининг кечки ва сиртки бўлимларига қабул қилиш.

Ўзбекистон ССР Госпланига қуйидагилар тақлиф қилинди:

— 1972—1975 йиллар учун йиллик пландарни ишлаб чиқаётганда хунар-техника билим юртлари тармоғи ва улардаги ўқувчилар сонини ошатишга қўзда тутиш, янги хунар-техника билим юртлари бинолари қурилишига,

мавжудларини реконструкция қилиш ва кенгайтиришга маблағлар ажратиш, йирик корхоналар қурилишини планлаштиришда улар учун хунар-техника билим юртларини олдиндан қўришни қўзда тутиш;

— йиллик пландарда хунар-техника билим юртлари қурилишнинг пудрат ишлари планини қўзда тутиш, янги қурилаётганлари учун, ташкил этилаётганлари ва мавжудлари учун эса автотранспорт, станок ускуналари, набель буюмлари, мебель, ёғоч ва қурилиш материаллари ҳамда бошқа моддий техника ресурслари, шунингдек қишлоқ ҳўжалик техникаси, тракторлар, комбайнлар, пахта териш ва мелiorатив машиналар ажратишни қўзда тутиш;

— Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Хунар-техника таълими давлат Комитетига, 1973—1975 йилларда олий техника ва педагогика ўқув юртларини битирган мутахассисларни жўбрыш;

— 1973 йилдан бошлаб умумий таълим мактабларининг саккизинчи синфларини битирганлари хунар-техника билим юртларига, махсус ўрта ўқув юртларига ва умумий таълим мактабларининг юқори синфларига хунар-техника билим юртларининг тармоғи кенгайганлигини ҳамда республика ҳалқ ҳўжалигининг малакали ишчи кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда қабул қилишнинг ягона пландарини ишлаб чиқиш.

Республика Молия министрлигига хунар-техника таълимининг кенгайишини ҳисобга олган ҳолда унга маблағ ажратиш топширилди.

Кундузги ва кечки (сменали) хунар-техника билим юртларининг типовой штатлари тасдиқланди. 1972 йил январидан бошлаб хунар-техника билим юртларида бадий раҳбар лавозими киритилди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область иқроия комитетлари, Тошкент шаҳар иқроия комитети ва базаси бўлган корхоналарга ҳар йили хунар-техника ўқув юртларига ёш мутахассислар, ишлаб чиқариш таълими мастерлари, ўқитувчилар, тарбиячилар ва бошқа ходимлар учун квартиралар ажратиш, айниқса район марказларида ва қишлоқ жойларида янқа тартибда уй-жой қуриб олишлари учун ёрдам кўрсатиш тақлиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республикадаги министрликлар, идоралар корхоналар, ташкилотлар, қурилишлар, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларидан иш-

чилар синфининг ёш авлодини тарбиялашга муносабатларини қатъий ўзгартиришда, хунар-техника таълими системаси йўли билан малакали ишчи кадрлар тайёрлашни кенгайтиришни, ўқув-тарбия ишларини йўлга қўйиш ва моддий базани мустахкамлаш хунар-техника билим юртларига муттасил ёрдам кўрсатиш, ёшларнинг баърақали меҳнат қилиши ва ўз малакасини ошириш учун барча шарт-шароитларни яратиб бериш, ёшларнинг турмуши ва дам олиши ҳақида ғамхўрлик қилишни талаб қилинди.

Ўзбекистон касба союзулари республика совети ва унинг жойлардаги органларида ўқув-тарбия жараёнини такомиллаштиришда, социалистик муносабатни ташкил этишда хунар-техника билим юртларига доимий амалий ёрдам кўрсатиш, хунар-техника билим юртлари битирувчиларидан меҳнатда тўғри фойдаланиш ва уларга уй-жой, маиший шарт-шароит яратиб берилиши устидан контроль ўрнатиш топширилди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, область, шаҳар, район комсомол комитетларига хунар-техника билим юртлари ўқувчиларини ишчи синфи ва колхозчи деҳқонларнинг энг яхши анъаналари асосида коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Хунар-техника давлат комитети ва республика Маориф министрлиги билан биргаликда 1972 йилда хунар-техника билим юртлари ва умумий таълим мактаблари ўқувчиларининг «Билим ва меҳнатимиз — беш йилликка» ишори остидаги республика слётини ўтказиш, қурилаётган хунар-техника билим юртларига оталиқ қилиш тақлиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети партия комитетлари, маҳаллий Советларнинг иқрокомлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига аҳоли орасида ва айниқса ёшлар ўртасида ишчилар синфининг роли, социалистик жаҳиатда унинг тутган ўрнини кенг пропаганда қилиш, ишчи касбларининг обрўсини оширишга эришиш, бунинг учун оммавий ахборотнинг ҳамма воситаларидан фойдаланиш, хунар-техника таълимига тегишли баҳо бермасликка қарши кескин кураш олиб бориш вазифаси юклатилди.

Ушбу қарорни министрликлар ва идораларнинг коллегияларида, партия комитетларининг пленумларида, меҳнаткашлар депутатлари Советлари сессияларида муҳокама қилиш тавсия этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдирадиган, партия, совет, касба союз ва комсомол ташкилотлари, министрликлар ва идоралар, корхоналар, колхозлар ва совхозларнинг, ўқув юртларининг раҳбарлари, республиканинг бутун жамоатчилиги малакали ишчи кадрлар тайёрлаш ва тарбиялашни такомиллаштириш учун барча зарур чораларни амалга оширадиган, бу масалага умумпартиявий, умумдавлат иш деб қарайди.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛГОРЛАРИ

ТЕЗ ВА СОЗ

Фотоматериаллар

Ҳар бир коллективда, корхона ва муассасада тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муваффақиятли янгилаш учун кураш ўзининг сўнгги палласига кирди. Шу кунларда 1971 йил учун белгиланган режаларини бекам-кўст бажариш йўлидаги иштилоқ, ғайрат, шижоат таъмин ҳам кучайиб кетди. Бундай манзарани ҳар бир корхонада яққол кўриш мумкин.

Тошкент каноп фабрикасининг меҳнатсевар коллектив ҳам янги беш йилликни муддатидан олдин бажариш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, 1971 йил топширигини белгилангандан олдин бажариш юзасидан ўз устига социалистик меҳнурят олган эди. Фабрика партия ташкилоти бу соҳадаги ишнинг муваффақиятини янгилашни таъминлаш учун зарур тадбирларни белгилamoқда. Чунки, фабрикада социалистик мусобақани авж олдиришга алоҳида эътибор берилмаётди. Бу эса корхонада меҳнат самардорлигининг ошишига таъсир кўрсатmoқда. Партия бюроси мажлисларида ҳамда партия йиғилишларида ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни янада яхшилаш, технология жараёнларини такомиллаштириш, янгиликларни ишлаб чиқаришга дадил жорий этиш масалалари мунтазам равишда муҳокама қилиб борилади. Фабрика коммунистларининг жонқуярлиги, коллективнинг шижоаткор меҳнати туфайли кунлик ва ойлик топшириқлар муддатидан олдин ошириб бажарилаётди. Корхона бўйича ўн ойлик план ҳам белгилангандан олдин адо этилди ва пландан ташқари 65 минг сўмлик кўп махсулот тайёрлаб чиқарилди.

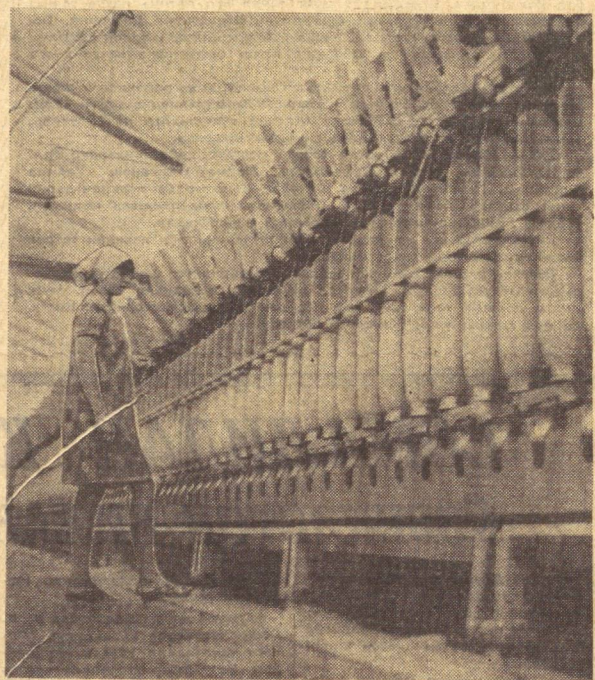
Цех ва бўлим партия ташкилотлари ҳам ишлаб чиқаришни такомиллаштириш бўйича назорат қилиб боришни ўз устидан олган. Бу эса ўзининг яхши натижаларини бермоқда. Масалан, фабрикада йиғирувнинг янгилаш усули ишлаб чиқаришга муваффақиятли тадбир этилmoқда. Бундан ташқари, чиқиндилардан дегал материаллар тайёрландиган бўлди. Шунингдек, фабрикадаги мавжуд тарокловчи машиналарда ленталарнинг ҳаракатини бетўхтов назорат қилиб туриш учун радио-

изотоп асбобларини қўлланиш ка-би тадбирлар амалга оширилди. Фабрика партия бюросининг секретари Ф. Мангутова корхонада амалга оширилган ва яна шу кунларда ишлаб чиқаришга тадбир этилаётган янгиликлар тўғрисида гапирар экан, қуйидагиларни қувонч билан таъкидлади.

— Бундай муваффақиятларга, дейди у, — биринчи навбатда коллективимиз бергайрат кишиларининг ижодий меҳнати туфайли эришилаётди. Бу соҳада айниқса коммунист ўртоқларимизнинг янгилик сари иштилоқлари, алоҳида айтиб ўтмоқчиман, бу ютуқларнинг даярли ҳаммаси ана шу аjoyиб касбдошларимизнинг меҳнати, ақл-заковати, тиришқоқлиги туфайли қўлга киритилди.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Фабрика йиғирув цехининг ишчилари, комсомол аъзолари Р. Трусова ва Л. Кидяева, оператор Х. Бошнарева, тарокловчи А. Прокопенко, моҳир лентачи М. Гуляева, йиғирувчи Н. Паймалова ва бошқалар ўз меҳнатлари билан коллектив ҳурматига сазовор бўлmoқдалар.

Комсомол аъзолари Ф. Шангареева ва Ф. Минкаевалар тез ва соз ишлаш ташаббуси билан чиқдилар. Автомат ишлаб чиқариш участкаси мастери А. Вошенюкни ва ип ўрочи А. Ровкиналар эса фақат аъло сифатли махсулот ишлаб чиқариш шорини ўртага ташладилар. Фабрикада бундай ташаббускор ишчиларнинг издошлари жуда кўп, партия ташкилоти эса бундай ташаббусларнинг авж олишига, уларни коллектив ўртасида кенг тарқалишига бошчилик қилmoқда. Фотоматериал А. Усмонов юқоридеги суратда фабрика партия бюроси секретари Ф. Мангутованин ташаббускор ишчилардан Р. Трусова ва Л. Кидяевалар билан ўзаро суҳбатлашиб турган лентачи, ўртадаги суратда эса илгор йиғирувчи Н. Паймалованин йиғирув дастохларини синчиювлик билан кузатаётганини, пастдаги суратда эса йиғирув цехининг лентачилари Ф. Жангареева ва Ф. Минкаеваларни тасвирлаган.

ЯНГИ КОРХОНАЛАР

ЎРТА ОСИЁДА ЭНГ ЙИРИК

Тошкентда марказлашган қушхона ташкил этилганга яқинда 70 йил тўлди. Шаҳарликларга маълум ва машҳур ўша Бетсегочдаги қушхонага дастлаб немис инженерининг лойиҳаси бўйича шунчаки бир бино қурилган экан. Унда асосан ҳарбий хизматчилар учун мол сўйиб келинган. Кейинчалик унинг ёнига кўн завод ҳам қурилган. Ҳар икки корхона ноёб жойга тушганидан аҳолини ҳақли равишда ранжитар ва яқин атрофдаги маҳалалар, айниқса Комсомол қўли ҳавосини бузарди...

Тошкент — Янгийўл маршрути бўйлаб учма кўп юрмасингиздан ўртаосул қилишнинг келди. Ундан ўнг томонга тахминан бир ярим километр юрсангиз, катта бино кўзга ташланади. Бу — Тошкент гўшт комбинати янги биносининг бош корпуси. Икки қантара кирими. Замонавий ускуналар ўрнатилган.

Комбинатимиз лойиҳасини Бутуниттифок «Гипромасо» лойиҳа ташкилоти тузган бўлиб, мамлакатда ягона десак муболага бўлмади, дейди комбинат директори Неймат Муталов. — Ҳар смена 100 тоннадан гўшти ишлаб чиқариш мўлжалланган.

Йилга гўшти муҳонага ташиш учун 16 машина керак бўлади. Ҳозир буларнинг ҳолати қолмади. Автомат конвейер ҳар қанча миқдордаги гўштни ортача куч сарфламай туриб керакли жойга жойлаштирилади. 6 минг тонналик муҳона ҳамма бир метрда совуқ туради. Корхона шухратини Социалистик Меҳнат Ҳаҳрамони Болтабой Қодиров, Ленин ордени кавалери Ориф Тўраҳўжаев сингари жонқуярлар тобора оширишmoқда. Бу жонқуярлар ҳамда уларнинг ҳамкасблари аҳолига сифатли гўшт махсулотлари етказиб бериш ишинекида бир ғайратлари.

Е. МОРДУХАЕВ.

АХБОРОТ МОСКВАДАН ХАТ

Қуёшли ўлка— альбомда

Ватанимиз — пойтахти Москвада СССР — қардош республикалар иттифонининг 50 йиллик юбилейига тайёргарлик қилинmoқда. Пойтахтнинг «Планета» нашриёти кутубхонага тўғна ҳозирлашга киришди. Нашриёт чоп этаётган «Қардош совет халқлари оиласида» номли фото-альбомга қизиниш катта.

Мазкур қизилдаги рангли альбомларнинг бири қувбали улакмига бағишланган. Ундан Ўзбекистон саноати, қишлоқ ҳўжалиги, маданияти, илгор кишиларининг ҳақида ҳикоя қилувчи фото-лавҳалар жой олган. Жасорат ва мардлик шаҳри Тошкентнинг бугун ва ўтмишига кенг ўрин берилган. Шунингдек, нашриёт Ўзбекистоннинг фото устаси Макс Пенсонга фото альбом чинарди.

М. БОБОХОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи муҳбири.

Пойтахтда танбур таронаси

Москвада ўзбек санъаткорлари «олгу» нуқтаридан концерт беришmoқда шенилли, деб ўйланган. Биз, пойтахтликлар «оқ олтин» юрти тароналарини кўп тинглаганимиз. Лекин, нозик куй таровутич олгу асабларингиз билан ёнма-ён туриб эшитмаган эдик. Бунга ҳам муассар бўлдик. Яқинда Глинка номидаги музей залда «Иттифок» республикалар музика маданиятига бағишланган йўғазма очилди. Йўғазмага халқ музикасининг совет композиторлари ижодида таъсири асосий мавзу қилиб олинди. Унда Ўзбекистоннинг музикавий ҳаёти ўз ифодасини тополган. Бастакорлар И. Анбаров, С. Юданов, М. Бурхонов, Г. Мухомедов, Ф. Қодиров асарларидан намуналар, музика ижодкорлари, профессионал артистлар ва ҳаваскорлар ансамбли қатнашларининг фотосуратлари кўзга нуқтарли ерга қўйилган. Москвалик шинавандаларини чанг, дутор, доира, танбур, рубоб, кўпроқ жалб қилmoқда. Тожобайлар нозик тортиқлар торлар жарангдорлигини қалбдан ҳис этишmoқда.

З. БРОЙТМАН.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВА РАДИОЭШИТТИРИШ ХОДИМЛАРИ УЧУН

Телевидение ва радиозинтиришнинг идеологик фронтдаги роли гўлт каттадир. Телевидение ва радиозинтириш ходимлари партия XXIV съезди қарорлари билан куролланган ҳолда ўз меҳнатлари билан мамлакатимизда коммунистик жаҳият нуришни маддаллаштиришга қўнмалашmoқда.

Пропаганданин ана шу жуда муҳим воситалари иштини яхшилаш, эшиттиришларининг гўлйай ва бадий мазмунини яхшилаш учун ходимларнинг малакасини ошириш зарур. Бу борада дастлабки ишлар қилинди. Москвада телевидение ва радиозинтириш ходимлари малакасини ошириш Бутуниттифок институти

ишлаб турибди. Кўнгина об-ластлар, ўнлаалар, автоном республикалар ва иттифондош республикаларнинг вакиллари ишлаб чиқаришдан акралган ҳолда ўқишляпти. Эндиликда Тошкентда ҳам шу институтининг филиали очилди. Институтинг бу филиали Ўрта Осиё республикалари телевидение ва радиозинтириш ходимларининг малакасини оширишга хизмат қилади.

Кеча институт филиалининг очилиш маросими бўлди. 50 киши махсулотларини бошлаб борди. С. ХИДОЯТОВ.

Телевидение ва радиозинтириш ходимлари малакасини ошириш Бутуниттифок институти Тошкент филиалининг директори.

ЧОРВАЧИЛИК— ЗАРБДОР СОҲА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессияси КПСС XXIV сьезди қарорларини амалга ошириш соҳасида республика меҳнаткашлар депутатлари Советларининг вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама этди. Олий Совет бу масала юзасидан қарор қабул қилди. Шунингдек, меҳнаткашлар депутатлари район ва шаҳар Советлари, шаҳардаги район Советлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Қонуни қарор қабул қилди.

Бу ҳужжатлар меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ҳужжали ва маданий қурилишга раҳбарлик фаолиятини қўйиштиришда, таъкилотчилик ва таъабубкорлик ролини янада оширишда жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Область Совети сессиясида, шаҳар ва район, қишлоқ Советларининг сессияларида КПСС XXIV сьезди қарорларини, тўққизинчи беш йилликнинг улкан режаларини амалга ошириш соҳасидаги вазифалар атрофида ишчилик ва маданий қурилишга раҳбарлик фаолиятини қўйиштириш, таъабубкорлик ролини янада оширишда жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Область Совети сессиясида, шаҳар ва район, қишлоқ Советларининг сессияларида КПСС XXIV сьезди қарорларини, тўққизинчи беш йилликнинг улкан режаларини амалга ошириш соҳасидаги вазифалар атрофида ишчилик ва маданий қурилишга раҳбарлик фаолиятини қўйиштириш, таъабубкорлик ролини янада оширишда жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

Жамоат чорвачилигини бутун чоралар билан юксалтириш — ана шу етилган масалалардан бири. Ҳозирги куннинг давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим вазифасидир. Бу вазифани ҳал этишда маҳаллий Советларнинг етакчилиги ва таъкилотчилик роли катта ўрин тутди.

Маълумки, Хоразм области пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштириб, республикада ва Иттифоқда доврүт қозонди. Аммо, чорвачилик соҳасида қишлоқ ҳўжалигининг қўлоқ тармоқларидан бири бўлиб келди. Биз андиликда қишлоқ ҳўжалигини комплекс ривожлантириш, айниқса чорвачилигини рентабеллиги тармоққа айлантириш вазифасини олдинга сураётганлигинининг боиси шунда.

Советларнинг сессияларида, уларнинг ижроия комитетлари ва доимий комиссияларининг мажлисларида чорвачиликни ривожлантиришга тааллуқли масалалар планли равишда, ишчилик билан муҳокама қилинмоқда. Бу тармоқда депутатларнинг олтинчи олин таъабуби негизанот биди. Область Советининг 132 депутати, район ва қишлоқ Советларининг 4790 депутати бор. Бу — омиани сафарбар этувчи катта кучдир. Улар қолхоз ва совхозларда жамоат чорвачилигини тараққий эттиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида қўлга киритилган баъзи ютуқлар, амалга оширилган дастлабки тадбирлар тўғрисида тўхталиб ўтамиз. Шу йилнинг ун ичи ичида қўй-эчкилар сон ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4600 бош, паррандалар сон 53,9 мингга қўйилди. Натигада тўшт ўтган йилнинг шу давридаги қарағанда 132 тонна, сўт 2152 тонна, туҳум 3,5 миллион донна қўроқ етиштирилди. 39 қўжаликда қўнчилик фермаси ташкил этилди, 26 қўжаликда балиқ ўстириш йўлга қўйилди. Моллардан насл олиш анча қўлайди.

Областимизда жамоат чорвачилигини жадал ривожлантириётган, бу соҳани даромад манбаига айлантириш илгор ҳўжа-

ликлар қўпаймоқда. Богот районидан Меҳнат Қизил Байроқ ордени Нарманов номли қолхозда чорвачиликни озўқа базасини мустаҳкамлаш, фермалардаги иш жараёнини механизациялаш соҳасида ибратли таъабубус қўратди. Ҳўжаликда жамоат чорвачилигини қўйлаётган соф фойда йилдан-йилга қўпайиб борапти. Қолхозда чорвачиликнинг раванқ топилига Богот қишлоқ Совети, унинг 80 депутати, қишлоқ ҳўжалик доимий комиссияси катта ҳисса қўшмоқда. Қолхоз правлениси ва партия ташкилоти билан бамаслаҳат иш қўриб, қишлоқ Совети чорвачиликка оид муҳим тадбирларни ишлаб чиқишда ва амалга оширишда актив иштирок этипти. Қишлоқ Совети раиси К. Раҳимов, депутатлар ва доимий комиссия аъзолари, халқ назоратчилари қарорлар ва тадбирларнинг амалда бажарилишга эришмоқдалар.

Янгириқ районидан Ленин ордени Охунбобоев номли қолхозда чорвачиликни юксалтириш учун мустаҳкам пойдевор яратилди, ҳосилдор ерларга озўқа эчкилари эчилиб, ем-хашак муҳў қўй жамгарилди, суттовар фермаси механизацияландирилди. Сарайой қишлоқ Совети раиси Х. Ҳўжаев бошчилигида бир гуруҳ депутатлар чорвачилик масаласи билан доимий шуғулланиллар, ўз тақлифлари ва маслаҳатлари билан чорва маҳсулдорлигини оширишга қўмақлашдилар.

Гурлан районидан Ленин номли қолхозда паррандачилик фабрикасини илга туширишда Олга қишлоқ Советининг депутатлари жонқуярлик қўратди. Ҳўзир бу ҳўжалик парранда тўшти ва туҳум етиштиришнинг тобора қўпайтиришга эришмоқда. Урганч районидан Гойбу, Хива районидан Юрғен қишлоқ Советларининг жамоат чорвачилигини ривожлантириш соҳасидаги таъкилотчилик фаолияти, ибратли ишлари диққатга сазовордир.

Шу факт қўвончлики. Советларнинг депутатлари чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақани кенг қўлоқ ейтириш ва чорва маҳсулдорлиги етиштириш қўпайтиришда шахсий намуна қўратяётдилар. Урганч районидан Ленин номли қолхоз сўт соғувчиси, область Совети депутати Ҳўжаев Ҳўжаниёзова ситирлардан бузоқ олиш ва сўти қўпайтиришда юқори қўраткичга эришди. Область Совети депутатларидан Урганч бурдоқчилик совхозини ишчиси Отажон Рўзमतов молларни семиртиришда, Гурлан районидан Г. Иўлдош Қўриёзов совлиқлардан қўзи олишда ва жуян қўриқ олишда, Ҳазорасп районидан Ленин номли қолхоз соғувчиси Дўржон Пўлатова сўт етиштиришда салмоқдор натижаларни қўлга киритдилар. Биз илгор чорвадорларнинг таъкиротларини оммалаштиришда доимий эътибор бермоқдамиз.

Область ва район Советлари ижроия комитетлари ҳамда доимий комиссиялари жамоат чорвачилигини ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни ўзларининг диққат марказларида тутмоқдалар. Алмашлаб эчкини жорий этиш асосида чорвачиликнинг мустаҳкам озўқа базасини вужудга келтириш, чор-

вачилик маҳсулдорлигини саноат асосида етиштириш, қўнчилик ва балиқчиликни ривожлантириш, молларнинг зотини яхшилаш каби актуал масалалар область ва район ижроия комитетлари мажлисларида муҳокама этилди. Белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши қўдалик назорат остига олинди.

Область ижроия комитетининг кейинги мажлисларида чорвачиликни комплекс механизациялаш ва электрлаштириш, оталиқ ташкилотларининг чорвачилик фермаларига ёрдами ни қўчайтириш, пахта-беда алмашлаб эчкини жорий этиш каби масалалар муҳокама қилинди, конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Область Советининг чорвачилик доимий комиссияси тузилганлиги, бу комиссия аъзоларининг актив фаолият қўратяётганлиги ишчимизга катта манфаат келтирмоқда. Доимий комиссия планида чорвачиликнинг конкрет масалалари, қарорлар ва тадбирлар ижросини текширишни уюштириш режалари ўз ифодасини топган.

КПСС XXIV сьезди қарорларини амалга ошириш соҳасида олдимизда ҳали катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарориди таъкидланганидан, жамоат чорвачилигини ривожлантиришда мавжуд резерв ва имкониятлардан ҳали ҳам қўнчарсиз фойдаланилмоқда. Область қолхоз ва совхозларида пахта-беда алмашлаб эчки семин жорий этилаётган, озўқабоз эчкиларнинг ҳосилдорлиги паст.

Чорвачилик бинолари қурилиши ва қишлоғга тайёргарлик ишларини қўчайтириш вақти келди. Биз ҳар бир қолхозда иттисоқлашган ва механизацияланган озўқа тайёрлаш бригадалари тузишнинг тақлиф қилмоқдамиз. Уларга ер майдони, техника, транспорт воситалари доимий бирктиб қўйилиши, минерал ўғитлар ажратилиши керак. Эндиликда омикта озўқа қишлоқ қаришарини қолхозларда ҳам йўлга қўйиш, қолхозларро омикта озўқа цехи ташкил этиш зарур бўлиб қолди.

1971—1975 йилларда область қолхоз ва совхозларида жамоат чорвачилигини ривожлантириш тўғрисидаги конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирларда тўққизинчи беш йилликда тўшт етиштириш 1970 йилдаги нисбатан 1,7 марта, сўти 1,7 марта, туҳуми 6,4 марта, жуян етиштириш 1,5 марта қўпайтириш қўзда тутилган. 1975 йилга бориб ем-хашак эчкилари майдони 43 минг гектарга, шу жумладан беда майдони 30 минг гектарга қаъзилди. Пахта-беда алмашлаб эчкини жорий этиш асосида чорвачиликнинг мустаҳкам озўқа базаси вужудга келтирилди. Маҳаллий Советлар, бу вазифаларнинг амалга оширилиши учун ўзлари олдиндаги бурч ва масъулиятни чуқур ҳис қилиб, умумхалқ ишига самарали ҳисса қўйишлари керак.

КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишга янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори партия, совет, касаба союз ва ҳўжалик органлари олдинга янги катта вазифаларни қўйди. Социалистик мусобақани янада ривожлантиришда меҳнаткашлар депутатлари Советларининг етакчилиги, таъкилотчилик ролини тинмай — ошириш — жонажон ишмиз, шарафли вазифасидир. Бу бизни яхши англаб, социалистик мусобақани янада аваж олдириб беш йилликнинг жанговар вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш учун қўрашаварамиз.

Р. ЭШЧОНОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари
Хоразм область Совети
ижроия комитетининг раис.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ, ШАВОТ РАЙОНИДАГИ «ЛЕНИНИЗМ» ҚОЛХОЗИНИНГ СУТ СОВУВИСИ ҚУТЛИБЕНА ПИРНОЗОВА ҚУЗ УСТИГА ЮСАК СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТ ОЛИБ ИШЛАМОҚДА. МЕХНАТСЕВА ҚУЗ СССР КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИГАЧА ЎЗ ҚАРАМОЙИГАТИ 27 СИГНАДАН 3000 ЛИТРАДАН СУТ СОВИБ ОЛИШГА ҚАРОР ҚИЛГАН. ҚУТЛИБЕНА ҲОЗИРИНГ УЗДАБҚ ҲАР БИР СИГНАДАН 2800 КИЛОГРАММДАН СУТ СОВИБ ОЛИШГА ЭРИШДИ.

К. Отаев фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Бир неча кун мобайнида Москвада СССР Олий Совети Иттифок Совети билан Миллатлар Совети план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг ялпи мажлислари бўлиб ўтди. Мажлисларда ешларга доир ишлар билан шуғулланувчи ва табиати муҳофаза қилиш комиссияларининг вазифалари натижалари, Улар СССР халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1975 йилги давлат беш йиллик планини, СССРнинг 1972 йилги давлат бюджетини ижроси тўғрисидаги ҳисоботининг асосий бўлимлири юзасидан тайёргарлик комиссиялари аввал ишлаб чиққан дастлабки материалларини қараб чиқдилар.

19 ноябрда СССР Олий Совети палаталарининг саноат, транспорт ва алоқа, қурилиш ва бинокорлик материаллар саноати, қишлоқ ҳўжалиги, соғлиқни сақлаш ва соқил таъминот; халқ маорифи; фан ва маданият; савдо-маиший хизмат ва коммунал ҳўжалиги, ешларга доир ишлар, табиати муҳофаза қилиш комиссияларининг якуновчи мажлислари бўлиб ўтди.

Доимий комиссиялар халқ ҳўжалиги планлари билан давлат бюджетининг тегишли бўлимлирини дастлабки тарзда қараб чиқиш натижалари тўғрисида тайёргарлик комиссиялари раҳбарлари ва аъзоларининг докладларини ҳамда ахборотларини тинглади, план ва бюджетта доир мулоҳазалар, тақлифларни муҳокама қилиб, маълумқилди.

Палаталарнинг план-бюджет ва тармоқ комиссиялари СССР халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1975 йилги давлат беш йиллик планини, СССР халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг 1972 йилги давлат бюджетини ижроси тўғрисидаги ҳисоботининг асосий бўлимлири юзасидан тайёргарлик комиссиялари аввал ишлаб чиққан дастлабки материалларини қараб чиқдилар.

Доимий комиссиялар ишда СССР Иттифок министрликлари ва идораларининг, иттифокдор республикалар Министрлар Советларининг вакиллари қатнашдилар.

ОТАРЧИ

ФЕЛЬЕТОН

Тўй ярим кечага яқинлашганда бошқача қиёфага кирди. Ҳўшёрлар аллақачон уй-уйларига жўнаб, бу ерда маст-аласлар-у, ширакайф қишлар қолишган. Столлар тағида ум-балоқ ошиб, ишпа тепиб юрган болалар ҳам гойиб бўлишди.

Тўрга қўйилган улкан қара-вотдаги бир тўда отарчиларнинг қўзларига уйку инангича йўқ. Уларнинг фикри-зики янада. (Сайёҳ созандалар пулни «икан» дейишаркан).

— Отар энди бошланади, — уқтирди қаработ тўрида қўшлар естиққа суяниб ўтирган кес-са отарчи ўз ҳамкасбларига. — Бўшаштирманлар!

— Навбат тўйхоналаримизда маълум ва машҳур ашулани Тоживой ахамизга! Қани, марҳамат, ўртага!

Ўртани олиб бораётган йил-тининг бу сўзига маст-аласт шинавандалар қўшимча қилишди:

— Ўйин! Воҳай бола! Қора костюмни миққи йилит торини қўтариб доирача билан ўртага тушди. Тор тингилди, отарчи мингиллаш бошлади:

— Бугунги шодликда кечати гаждан гапирманлар...

— Қўй, гаждан гапирма, ҳур-сандчилик бўлсин! Ҳа, воҳай бола!

Кайфи тарақ бўлиб, уй-жой, бола-чақасини ҳам унутиб қўйган «шинаванд»нинг мана шу талабига биноан Тоживой отарчи ашула йўлини дарҳол ўзгартирди. «Воҳай бола» бошланди, ўртада атлас қўйлакчи беҳаб аёл пайдо бўлди.

Тоживой озғини қўпиртириб байсар, доирача бўлса аллақачон совиб қолган терини лў-пиллатиб, ҳўнарини қўрсатарди.

Сув оқару-у, сой оқар, воҳай бола,

Сув тағида қум оқар, воҳай бола,

Ашулани ўлиб қолса, воҳай бола, жон-е,

Ўйинчаги ким боқар, воҳай бола,

Тоживойнинг бу сўзлари ўнг ва сўлга шох ташлаб турган аёлга маълўқ тушмади шекли-ли, лапарга-лапар билан жавоб берди:

Том бошида тоғара, воҳай бола,

Қаработда ногора воҳай бола,

Тоживойни қўролай, воҳай бола, жон-е,

Беш боласи овора, воҳай бола,

Қийратиқ. Қий-ува. Ҳўштак-боилиқ! Ҳар томондан қалавондек учиб қўнаётган пулар отарчиларни шошириб қўйди.

Отар давом этатурсин, биз эса Тоживой отарчининг қирди-қорларидан сўзлайлик. У асли наттақўроғлики. Бир вақтлар у ҳаваскор хонанда сифатида эл озғатга тушган. Шу сабабдан бўлса керак, уни Каттақўроғ театрига ишга олишди. Кейинчалик Тошкентдаги Муқимий номли музикали театрда ва Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театрида ишлаган бўлди. Ҳа, чиндан ҳам шундай. Негаки, унинг фикри-ёди ишдан кўра кўпроқ отарда бўларди.

Тоживой ўзига ўхшаган уч-тўрт саёқ созанда-хонандилар билан Тошкент шаҳри атрофида қишлоқларда тўйма-тўй сангиб юрар, хотини Тамара эса беш фарзанди билан кўча эшикка кўз тикиб:

— Келмади, даданг келмади! — деб ўтирарди.

Ҳайрият, бир куну у қаердан-дир пайдо бўлиб қолди.

— Ассалому алайкум, дада!

Тоживойнинг қаршисида бўлбаста ўзига тўн келиб қолган дурқўнгина бир қиз турарди. Дада, дейпти! Наҳотки, у Тоживойнинг қизи бўлса?

— Дада, мени танимайсизми, Санъатхонман.

— Э... катта қиз бўлиб қолсан-у!

Санъатхонгина эмас, Холисхон, Толибхон, Гулнозхон, Олимжонлар ҳам кап-катта бўлиб қолган эди. Болалар оталари топилиганидан ўзларига йўй қувонишди. Эшикдан қўнқуруқ кириб келган бўлса ҳам қувонишди.

Ҳа, чиндан ҳам шундай. Тоживой фарзандларини эмас, фақат ўзини ўйлайди. Торининг сини узилмасини, овози бузилмасин, чўнтағидан якан узилмасин! Чанқасига чирвоқ қистирчи лақларла бахтига омон бўлсин. Унинг яна бир тилаги бор — айтинг-айтинг Тошкент шаҳрининг Чорсувидаги отарчилар бозорини йўқотиб юборишмасин. (Сир бўлса ҳам айтмай, Тоживой каби саёқ созандаларни тўй қилувчилар мана шу жойдан олиб кетишадилар).

Тоживой саёқ тўйма-тўй юриб мўмай пул тўлади. Аввал «Москвич» машинаси олди. Кейинроқ уни сотиб «Победа»-лик бўлди. «Победа»-ни тузатириш учун эса нақд 1200 сўм тўлади. Кейинчалик отарчининг «Победа»-ни мўмай пул қисоибди. Каттақўроғда — тақдирлама иморат қўрғон. Лекин бола-чақасига дурустроқ қилиб-кечак, рўзгор қилиб берганини ўзи ҳам эслаб олмайдилар. Беш гўдан бир амалдаб кўпни қўриб юрибди. Бахтларига онаси омон бўлсин!

Шу йилнинг 16 ноябрда Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида отарчи Тоживой Мелиевнинг аризада бўлиб бир иш қўрилди. Тоживой хотини Тамара Мелиевдан ажрашмоқчи.

— Беш болани тирик етим қилмоқчимисиз? — Т. Мелиевдан сўради суд расми.

— Онаси боқиб олади!

Суд мажлиси эрталабдан тушгача давом этди. Суд расми ҳамда халқ маслаҳатчилари вайрон бўлаётган оилани тинлашга ҳаракат қилишди. Афсус, уларнинг бу ишлари зое кетди. Отарчи арнинг қилмишидан жўнати теккан Тамара нечолон оғир бўлмасин ундан ажрашганга рози бўлди. Сўз Т. Мелиев маний юртан «Победа» машинасини ҳамда 5 минг сўм жамғармасидан арнинг Тамара ва унинг фарзандларига ундириб бериш ҳақида қарор чиқарди.

Отарчи Т. Мелиев шунга рози бўлдики, деб сўрасиз? Асло! Жон берсам берарман, маҳкамта билан шунча пулни бола-чақамга бермайман, деб тўрт томонга югуриб юрибди.

Айтаётган яна бир сўз қолди. Т. Мелиев ҳозир Тошкент давлат театр ва расмчилик факультетида ситрдан ўқийтган эмниш; яқин орада диплом ёғлармиш. Бир маслаҳат — ушундан унга беш боласи ва хотинини қон-қақшатган, жамиятга фойда келтирмай, ўз шахсий мафратини ҳамма нарсадан устун қўйиб, пастнашлики, номардлик қилётган бу шахсга қандай қилиб диплом беришаркин.

Саёқ созанда, бола бозор, бирор жойда ишламай тўй қилувчилар йўлга кўз тикувчи Тоживой Мелиевни қўроқчи бўлган киши Чорсуваги отарчилар қойхонасига келаверсин!

Усмон ЮСУПОВ.

ЗАМИН МЕҲРИГИЁСИ

Пахтакорлар жасорати ёзувчилар мадҳида

Бухоро азалдан доврўқи, маърифат китобларидан сўйлаб, улғу тарих дегнзининг бир чеккасини энлаб турибди...

Аммо бугунги азм Бухоро тушунчаси бошқачароқ. Энди бу — худудсиз пайкалларда маржондек соқилиб кетган минглаб меҳнаткашлар шукухи ва тахтиравон йўллардан дарёдек тирбанд бўлиб оққан қаровонлар салобати. Бу — ҳар бир булутларга бош урган қумуш тоғмонлар тўши ва ана шу чўғ тоғлар билан бўйлашиб, улардан нур эмиб турган оқ иморатлар фойзиди. Бу — юз минг тоналари сархисоқ этувчи жанговар репортлар тантанаси ва эртанг кунини жилоғга олувчи зарбдор режалар мўждаси. Бу — истиқболдаги зафарлар «ял-ялиси ва ишонч бор қўрган қўзлар меҳриги»...

Улар ҳақида беҳтиёр: Ҳаммаси хўр, ҳаммаси маъмур, Ҳаммаси нур, ҳаммаси масрур! деб қўйлагинг келади, ўйлагинг келади.

Биз ўйлаймиз. Машинамиз кеч кузининг қонлаш япроқлари соқилган намчил, худудсиз йўллардан манзиллар томон тапқиниб бораёган, ўйлаймиз. Пайкаллар оралаб, қўчуларимизни қумушга қўйиб ўйлаймиз. Теримчи чеварлар даврасида шёр айтиб, уларнинг шамолидан, оғрибдод қоратўри бўлиб кетган чеварларига боқиб ўйлаймиз. Азиз юртимизнинг тоғдек қамолито, тоғдек жамолити ўйлаймиз. Бу баҳамжидат ҳаракатга боис нимаю, бу дарёдек баракатга негиз нима? Ҳаёт

деб атайиб, хондонларни тўлдирган бу нахрул-уммоннинг манбаи қайда?

Шунда халқ бизни кечаги кунга етаклайди. Халқимиз босиб ўтган йўллар ва йиллар шарари ва музаффериятидан шаҳодат бериб Ромитан устида ҳам Кремль курантлари мағрур акс-садо беради.

Унинг сазолари олис Чилонгў ва Ҳўжапешу қишлоқларигача қумуш қанайлардай жаранглаб таралиб кетган каби танис сазолар томирларга олов оқим бўлиб қуюлади. Ҳаёт буюк, лекин гоий бир ҳасрат алангаси вужудини қўлаб олади. Уша ўтги йилларнинг ўтти еди, фарёди ўлароқ, қасос қўшимч бонг уради.

Оғир уруш йилларининг ҳаяжонли дақиқаларини ўйлаймиз. Левагининг салобати қиротидан таналар жимирлаб кетарди. Қодир Махсумнинг шахидлар шайъига ўқиган раҳматли ўзбек халқининг ўз аскар болаларига битган тарихий мактубларини янги куч билан жонлантиргандек бўларди.

Мармар тахталарда Улғу Ватан уруши жаҳалларида жон тиккан иккинчи миғ Ромитан фарзандининг табарруқ юмалли. Нанинг, Шахидлар хабарчи, бутун Ромитан, бутун Бухоро замини уларнинг муборак ёди билан мўназвар.

— Шахидлар руҳига сархисоб — биз, ромиталиларнинг доимий анъанамиз, — дейди район партия комитетининг биринчи секретари Яхши Наврозов. — Биз бу хабарга улғу айём кунларида ҳам, йилнинг қузнининг сержаткиш ойларида ҳам бот-бот келиб турамиз. Областда бу йил маррага биринчи бўлиб от қўйган пахтакорларимиз бу катта зафардан шахид фарзандларига ҳам сархисоб беришди.

Киприкларга беҳтиёр аш қалқеди... Бу — халқимиз қалбидидаги буюклиги ва эзгуликини ҳис эттишдан. Халқ қобилиятини унутмайди. Уларнинг соқин овозини, жамиятимизни метин қўроғига айлантирган кечмиш курашлар нафасини олов оқим қилиб ўз томирларига қўйиб туради. Кечаги кунини орқатоб қилиб, эртанг кунини олмас чўққиларига талпинади. Мана, муқаддас асрор нимада!

Ромитан миришкорлари шиббалаб қўйган 60 минг тоналлик чўғи хирмон ани шу юксалиш йўлида олтин пиллапош бўлиб хизмат қил-япти.

Бир кифтидан оғриб тушмаган Жилонининг ўртасидаю, бир мавжлар дур ушатиб оққан Зарфшонининг этағидамиз; бир туркманнинг Форобй билан қўда-анда тутинган Қорақўлдаю, бир Аҳмад Доинининг олтин бешиги бўлган Шофирқондамиз; бир Давлат муқофоти лауреати Ҳўрмат Тешеваниннг раста-раста тутзоридаяю, бир Социалистик Меҳнат Қадрамони Чинни Шаропованиннг муқаддас пайкалидамиз; бир минг йилларнинг хўшб бекати — Қарманадаю, бир афсоналари ўзидан ҳам эски Ебудармиз.

Қаерга бормайлик, ўша ернинг ўзинига ҳис нэматлари, удулмалари, қосиятлари таърифи. Чунотчи: Зармитаниннг қатғидан бир ичмасиз — дунёга келмабди. Еки, Чандирининг шивилғонсини бир қариллатмабди — дунёнинг айшини сурмасиди. Еки, Қатагонининг умрзоқ кексалари билан бир ўлтирмабди — донолар сўзини эшитмабди.

Шу тобда ҳаммани қизқирётган, ҳамманиннг ҳаёлини

ТОШКЕНТ МЕТРОСИ — УМУМХАЛҚ ҚУРИЛИШИ

ЎРТА ОСИЁДА БИРИНЧИ

Тошкент аҳолиси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Тошкент шаҳрида метрополитен қуриш тўғрисида» қабул қилган қарорини зўр ҳурсандчилик билан қутиб олди. Бу қарор Коммунистик партиянинг ҳамда Совет ҳукуматининг республикамиз пойтахти меҳнаткашлари турмушини янада яхшилаш тўғрисида қилётган ғамхўрлигининг ёрқин намоёниши бўлди. Метрополитен қурилиши умумхалқ қурилиши деб эълон қилинди. Бунда барча лойиҳа-қидирув, илмий, қурилиш-монтаж ташкилотлари, республикадаги ҳамма қурилиш индустриясининг қороналари иштирок этди. Бу қурилишнинг бош пудратчиси қилиб, СССР Транспорт қурилиш министрилиги тасдиқланди. Бу муҳим қурилиш объекти «Главоинелметрострой» («Ташметрострой»)нинг иккинчи тоннел отряди коллектив бажаради. Ҳозир бу коллектив Тошкент метроси қурилишини бошлашга тайёрланмоқда.

Кеча фотомуҳбиримиз Исаак Миронович Глауберзон Тошкент метроси қурилишида ишловчи «Ташметрострой»нинг иккинчи отрядида ишловчи проходчилар билан учрашди ва уларни суратга олди. Суратларда: чапда Волгоград кўчаси ва Халқлар дўстлиги проспекти бўйидаги Тошкент метрополитенининг эмблемаси тасвирланган, ўнгдаги суратда эса иккинчи тоннел отрядининг проходчиларидан У. Юнусов, И. Мельников, И. Хитриков, В. Садовников (ўртада бошлигининг ўринбосари), А. Бичков, Х. Зайнмов, В. Кисилев ўроқлар.

ТЕАТР БҲҮҒ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
9.25 — ТОШКЕНТ, 9.30 — Телерадио, 10.15 — «Колосаль» клуби, 11.00 — МОСКВА, 16.55 — ТОШКЕНТ, 17.00 — Кунлар давраси, Рус тилида: 17.30 — Ахборот, 18.00 — Ажойиботлар дунёси ярим соат (бадий фильм), 19.05 — Халқ жасорати йилномаси, 19.15 — «Шили» — «Истиқбол ағалари» тележурнал, 19.55 — 1971 йилги СССР Давлат мукофоти лауреати фильмлари, «Қотилликда айбонади» (бадий фильм), 21.30 — Ахборот, 22.00 — МОСКВА, 22.30 — ТОШКЕНТ, 23.00 — Дала ишлари кундалиги, 22.45 — Музикали кўрсатув.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
9.30 — ТОШКЕНТ, 9.45 — Кўрсатувлари, 14.45 — МОСКВА, Тележурнал, 15.45 — Мультифильм, 16.00 — Совет Армияси ва Флотини жангчилари учун, 16.30 — Бутуниттифок халқ ижоди телевизион фестивали, Эстония ССР, 18.00 — И. Репиннинг номатлум автографи, 18.30 — Киносаяхатчилар клуби, 21.10 — Анробатина бўйича СССР кўбоғи учун мусобақалар, Ворошиловграддан олиб кўрсатилади (эфиб олинган), 22.00 — ТОШКЕНТ, Ҳужжатли фильм, 23.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
16.30 — ФРУНЗЕ КўРСАТИДИ, 19.30 — ЎШ КўРСАТИДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/ХІ да Беҳуда эҳтишорлиқ (кундуз), Севилия сартароши (кечкурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/ХІ да Афсона яратган қиз (кундуз), Мирзо Улугбек (кечкурун), МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/ХІ да Савишганлар хивони (кундуз соат 12 да), Лапма (кечкурун), 23/ХІ да Тошбала ошиси.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/ХІ да Оғар суварлар (премьера, кеч соат 7 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ЯНГИ ПРОГРАММАСИ (кеч соат 7 янгида, шабаб кунлари кундуз соат 3 ва кеч 7 янгида, яншаба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 янгида бошланади).

КИНО

Жиноват қидирув инспектори — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 3.20 минут, кеч 7 ва 9 да), Симон Болливар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Кубоғлиги миссия (2 серия) — «ЎЗБЕК» (кундуз ва кечкурун), Сен ёнида бўлсан — «ЎЗБЕК» (кундуз соат 11, 3 ва кеч 7 да), Дунё (2 серия) — САҲҲАТ САРОИИ (кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 ва 8.45 минутда), Тасофидлар ёнида — «ДРУЖБА» (оралба соат 10.20, 11, кундуз 12, 1, кеч 9 да), Юдузлар сўнмади — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12 да), Ассий зарба (2 серия) — НАВОИЙ НОМЛИ, ҲАМЗА НОМЛИ, «ДРУЖБА» (кундуз ва кечкурун), Одиссейнинг саргузашти — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), Америкали гўзал қиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Музика садолари (2 серия) — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2 ва кеч 7 да), Гул ва тош (2 серия) — «ЎЗБЕК» (кундуз соат 11.40, 3.20 минутда), Чермен — «МОСКВА» (кундуз соат 1 ярим ва 5 да), Марназий «Юбилей» спорт залида СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН «А» классининг II гуруҳидаги АСК (Новосибирск) — «СПАРТАК» (Тошкент) командалари ўртасида 23, 24 НОЯБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА АСК (Хабаровск) — «СПАРТАК» (Тошкент) командалари ўртасида 27, 28 НОЯБРЬ КУНДУЗ СОАТ 5 ДА ХОККЕИ

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ИНДИРА ГАНДИНИНГ У ТАҢГА ЖАВОБИ

ДЕХЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон билан Покистон ўртасида востачи бўлишни тасдиқ қилиб Бош секретарь У Таи аўлаган мактубда жавобан юборган мактубида, Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди, Ҳиндистон билан Покистон ўртасида востачи бўлишни тасдиқ қилиб, деффа чораларини кўришга мажбур, шунингдек чегараларда Покистон қўшинлари тўплаётганлиги, Покистон Ҳиндистон билан кенг қуrollа моваро бошлашга ҳоziрланмоқда, деган фикрини тасдиқлаб турибди.

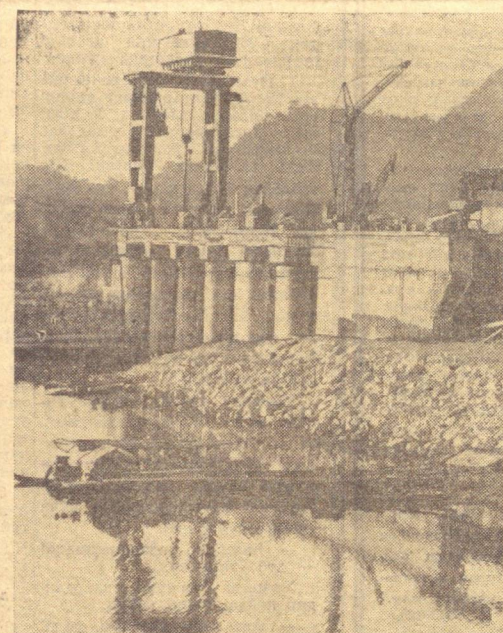
Вазиятнинг ҳозиргидек кескинлашгани Индира Гандининг ҳақдор асосий сабаб бўлди, дейилади сўнгга, Индира Гандининг мактубида. «Худди мана шунга назарда тутиш зарур. Бу асосий проблемани четлаб ўтиш ёки уш Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги мождаро деб кўрсатиш кескинлигини фақат кучайтира берилади».

КЕСКИНЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ДЕХЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон—Покистон чегарасининг айрим участкаларида ахвол хавф кескин бўлиб турибди. Ҳиндистон ҳукуматининг расмий вакили бу ерда айланган гапга қараганда кейинги икки кун ичида Покистон қўшинлари иттифокдош Трипур территориясидаги, Ассам, Мегхалайя ва Гангай Бенгалия штатларидаги Шарқий Покистон билан чегарадош ҳинд қишлоқларига бир неча марта ўт, очганлар. ПТИ агентлигининг хабарларида айтилишича, бир қанча ҳолларда Ҳиндистоннинг чегарани қўриқлаш қўшинлари жавоб ўти очганлар.

Гангай Покистон билан туташган ерда Покистоннинг қуроли патрули Ажнал районида (Панжоб штати) Ҳиндистон территориясида бостириб кирди. Жамму ва Кашмир штатида ҳам Ҳиндистоннинг давлат чегарасини бузиш ҳоллари содир бўлди.

Чоралар кўришга оқилона ҳаракат қилинаётганлигини ёки шундай қилишга истаги борлигини билдирувчи бирор белги борлиги ҳозирча маълум эмас. «Шарқий Бенгалиядаги аҳолиси сиёсий бартаф қилишга, шу район халқининг истан, орауларини рубога чиқаришга олиб келиши мумини бўлган ҳар қандай ҳаракатининг Ҳиндистон табриқлаб кутиб олади», дейилади Индира Гандининг мактубида.

Вьетнам Демократик Республикаси. Совет Иттифоқи ёрдами билан Тей дарёсида Ҳинди-Хитой ярим оролида энг катта Тхамба электр станцияси қурилмақда. Станция ишга тушган республика саноат қорхоналари ва қишлоқ хўжалиги мулкчилар электр қуввати билан таъминланган бўлади. Шунингдан ГЭС суа омбори орали 10 минг гектардан ортиқ ер сугорилади. Яқинда электрстанциянинг биринчи турбинаси ишга тушди. Суратда: ГЭС қурилишида.

В. Соболев фотоси.

Англия оккупациячи Армияси Шимолий Ирландияда террор режимини кучайтирмоқда. Суратда: инглиз солдатлари Белфаст аҳолисида у олаётган панти тасвирланган. (ТАСС фотохрошиси).

Самимий кутиб олиш

САНТЯГО, 19 ноябрь. Бош министр Фидель Кастро бошчилигидаги Чилида меҳмон бўлиб турган Куба ҳукумат делегацияси мамлакатдаги янги қишлоқ хўжалик маркази бўлган Поэрто-Монт шаҳрига келди. Шаҳар аҳолиси Куба Бош министрини самимий табриқлади. (ТАСС).

ПЕКИНДАГИ МАШМАШАЛАР

Пекинда қандай соқеалар содир бўлаётганлиги тўғрисидаги масала бир неча ойдан бери кўпгина чет эл матбуот органилари саҳифаларидан ўрин олиб келмоқда. Гарчи Хитой раҳбарлари кейинги вақтларда мамлакатда содир бўлган воқеаларнинг моҳиятини ва сабабларини зўр бериб айтириб келаятган бўлсалар ҳам, Пекиндаги олинётган хабарлар, матбуот маълумотлари Хитой раҳбарлигида жиддий тангилк ҳужудлигидан дарак бериб турибди.

1969 йилда бўлиб ўтган партия IX съездида тузилган ХКП Марказий Комитетининг сиёсий бюросида катта ўзгаришлар рўй берганлиги аён бўлиб қолди. Америкада чиқадиган «Тайм» журналы Хитойдаги манбаларга асосланиб, сиёсий бюросининг 21 аъзосидан ҳозир атиги тўққиз киши актив иш олиб бораётганлиги, қолган ўн икки кишидан олти киши сентябрь воқеаларидан кейин бутунлай кўзга кўринмай қолганлигини ёзмоқда.

Маочилар тўдасидаги янги тангилк шу вақтга қадар Мао Цзе-Дуннинг энг яқин одамлари деб ҳисобланиб келган арбобларга дахлдор бўлганлиги фактининг ўзи ҳам бу гуруҳдаги янги тангилк нақадар чуқур эканлигини далолат беради. Бунда гап, аввало Линь Бяо тўғрисида бораётди. ХКПнинг IX съездида қабул қилинган партия уставиде бу киши Маоининг «яқин сафдоши» ва «унинг ишларининг давомчиси» деб аталган эди.

Пекинда Линь Бяо портретлари олиб ташланганиги, унинг доқдёлари ва нутқлари эса магазинлардан йиғиштириб олинганлиги илгари матбуотда хабар қилинган эди. Пекин доираларига асосланиб чет эл матбуотида босилаётган хабарларда айтилишича, ҳозир бутун Хитойда ўтказилаётган партия ходимларининг йиғилишларида Линь Бяонинг «ғуноҳлари» тўғрисида гапирилмоқда, у Мао Цзе-Дунга қўл кўтарди, мамлакатда ҳарбий тўнтариш қилишга уринди, деб ахборот беришмоқда.

Хитой армияси бош штабининг бошлиғи Хуан Юн-Шэн ва унинг уш ўринбосари (булар Линь Бяонинг таячиси деб ҳисобланар эди), шунингдек, армиянинг ХКП Марказий Комитети Сиёсий бюросига кирувчи бошқа баъзи вакиллари кейинги вақтларда сиёсий майдонда активлик кўрсатмаётганлар. Пекиндаги «Хунди» журналининг яқинда нашр этилган сониде «партияга кириб олган бир гуруҳа фитначилар ва амалдорлар» аёвсиз танқид қилинган. «Хунди» журналигарчи ҳеч қандай номининг тилга олмаган бўлса ҳам Пекиндаги дипломатлар билан журналистлар «фитначилар ва амалдорлар» деганда Линь Бяонинг худди ўзи назарда тутилаётганлигига ақиндорлар. Шу мусобаба билан «маданий революциягача» Мао Цзе-Дуннинг ашаддий мухлисларидан бири бўлиб келган, кейинчалик «сотқин» ва «хонин» деб эълон қилинган Лю Шао-Циннинг тақдирини эсга олмақдалар.

Чет эл информация агентликлари «янги тазалаш тўқини аста-секин Пекиндан партия-давлат аппаратининг вилоят ташкилотларига қўйирилатганлиги тўғрисида далолат берувчи маълумотларни эълон қилмоқда. Масалан, Линь Бяо қўмондонлиги остида хизмат қилиб келган Цзэнсу, Гуандун ва бошқа айрим вилоятларнинг раҳбарлари бир неча ойдан бери сиёсий майдонда кўринмаётганлигига эътиборни қаратмоқдалар.

Хўш, Хитой раҳбарлигидаги бу ўзаро курашнинг сабаблари нимада? Пекиндаги кузатувчиларнинг бу ҳусусдаги фикрлари бир хил эмас. Лекин уларнинг кўпчилиги Пекин юқори доирасидаги кураш Мао сиёсий йўли дуч келган умумий тангиллигини ифодасидир, мамлакатдаги ахвол беиҳоя мураккаб ва кескин эканлигининг яна бир далолидир. Хитой раҳбарлари орасида ички ва ташқи сиёсатнинг энг муҳим масалалари соҳасида жиддий ва чуқур ихтилофлар мавжудлигининг янги ибодати, деган фикрга қўшилмоқдалар.

Маонинг сиёсий йўли сабабли келиб чиққан тангиллиқнинг туб сабаблари бартафар этилмаганлиги ва ҳозир Хитойда содир бўлаётган воқеаларга, Хитойдаги бутун вазиятнинг ривожига баҳо беришда бу ҳолатни ҳисобга олиш лозимлиги таъкидланмоқда. (ТАСС).

Хитойда ядро қуроли портлатилди

ТОКИО, 19 ноябрь. (ТАСС). Кеча Хитой Халқ Республикаси Синцзяннинг полигонда атмосферада ядро портлатилди.

Япония Ташқи ишлар министрилиги расмий баёнот эълон қилиб, шу портлатиш ҳусусида таассуф билдирди. Япония ҳукумати ўтказган махсус мажлисдан кейин ҳамма муудофа, метеорологик ва илмий муассасаларга радиактивте чуқиниларининг тушмиш эҳтимолини кузатиш тўғрисида буйруқ берилади.

ДЕХЛИ. 19 ноябрь. (ТАСС). Ҳиндистон муудофа саноати давлат министри В. Ч. Шукла парламентда сўзга чиқиб, Ҳиндистон билан Покистон чегарасида вазият хамон кескин бўлиб турибди, деди. Министр Гангай Бенгалия ва Ассом штатларидаги ҳамда иттифокдош Трипура территориясидаги темир йўлларда жулда кўп диверсия ҳаракатлари қилинганлигини айтиб берди. Бу ҳаракатлар, деди у, Покистон маъмурлари ишлаб чиққан ва Ҳиндистоннинг чегара районларидаги энг муҳим коммуникация йўлларини ишдан чиқаришга

ҲИНДИСТОН — ПОКИСТОН ЧЕГАРАСИДА

ҳамда гражданд аҳоли орасида саросима туғдиришга қаратилган режанинг бир қисмидир.

Информация агентликлари Шарқий Покистон чегарасида артиллерия отишмалари ва тўқнашулар бўлиб турганлигини хабар қилмоқда. Гангай Бенгалиядаги Боира манзилгоҳи яқинида катта қуроли тўқнашув бўлди. Покистон армияси бўлинмалари Ҳиндистон территориясига ўтишга уринганидан кейин бошланган шиддатли отишма натижасида покистонликлардан кўп киши ўлдирилди ва жароҳатланганлиги билдирилди.

Ҳиндистон ҳукумати ахборот хизматининг бүгун берган маълумотида айтилишича, кечаги кун давомида Покистон қўшинлари Жамму ва Кашмир штати билан чегарадош Ранаур районига ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни икки марта бузганлар.

йин бошланган шиддатли отишма натижасида покистонликлардан кўп киши ўлдирилди ва жароҳатланганлиги билдирилди.

Ҳиндистон ҳукумати ахборот хизматининг бүгун берган маълумотида айтилишича, кечаги кун давомида Покистон қўшинлари Жамму ва Кашмир штати билан чегарадош Ранаур районига ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни икки марта бузганлар.

са керак, деб тахмин этилмоқда.

Бу турдаги хашаротларнинг ер юзасида йўл топиб юришлари қийинроқ бўлса керак. Шунинг учун ҳам улар белгилан қўйилган трайсанан сира четга чиқмай, кетма-кет турна қатор бўлиб бораверадилар.

В. ГАННА, Олмаота, ТАСС мухбири.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

Ажойиботлар оламида

ЧУМОЛИЛАРНИНГ ЙЎЛ БЕЛГИЛАРИ

Йўл белгиларидан фақат одамларгина фойдаланмайди. Олмаотали энтомолог П. И. Маринковский шунга аниқлади. ки, крематогастерлар деб номланган кичкина чумолилар ҳам ерда юрганларида йўл белгиларидан фойдаланар эканлар. Лекин бу йўл белгилари алоҳида тилда. Олимининг кузатишларидан маълум бўлишича, мана шу чўл чумолиларнинг ўз топографлари ва йўл мас-терлари бор. Булар йўл трассаларини жуда тушпа-туғри қилиб очиб, бу йўлларга қораз нутқалар ва вергуллар тарзиде алоҳида кўрсаткичлар қўйиб кетадилар.

Йўл очувчи чумолилар ҳид-тишларидан маълум бўлишича, мана шу чўл чумолиларнинг ўз топографлари ва йўл мас-терлари бор. Булар йўл трассаларини жуда тушпа-туғри қилиб очиб, бу йўлларга қораз нутқалар ва вергуллар тарзиде алоҳида кўрсаткичлар қўйиб кетадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333499, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455, Халқаро хаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиши ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333288, Қишлоқ хўжалиги — 337604, Алабёнёт ва санъат — 332036, 331216, Фан, мактаб ва олий ўқув юрталари — 334451, Махаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334324, Стенография — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Йоммутагор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258, 330259, 330260, 330261, 330262, 330263, 330264, 330265, 330266, 330267, 330268, 330269, 330270, 330271, 330272, 330273, 330274, 330275, 330276, 330277, 330278, 330279, 330280, 330281, 330282, 330283, 330284, 330285, 330286, 330287, 330288, 330289, 330290, 330291, 330292, 330293, 330294, 330295, 330296, 330297, 330298, 330299, 330300, 330301, 330302, 330303, 330304, 330305, 330306, 330307, 330308, 330309, 330310, 330311, 330312, 330313, 330314, 330315, 330316, 330317, 330318, 330319, 330320, 330321, 330322, 330323, 330324, 330325, 330326, 330327, 330328, 330329, 330330, 330331, 330332, 330333, 330334, 330335, 330336, 330337, 330338, 330339, 330340, 330341, 330342, 330343, 330344, 330345, 330346, 330347, 330348, 330349, 330350, 330351, 330352, 330353, 330354, 330355, 330356, 330357, 330358, 330359, 330360, 330361, 330362, 330363, 330364, 330365, 330366, 330367, 330368, 330369, 330370, 330371, 330372, 330373, 330374, 330375, 330376, 330377, 330378, 330379, 330380, 330381, 330382, 330383, 330384, 330385, 330386, 330387, 330388, 330389, 330390, 330391, 330392, 330393, 330394, 330395, 330396, 330397, 330398, 330399, 330400, 330401, 330402, 330403, 330404, 330405, 330406, 330407, 330408, 330409, 330410, 330411, 330412, 330413, 330414, 330415, 330416, 330417, 330418, 330419, 330420, 330421, 330422, 330423, 330424, 330425, 330426, 330427, 330428, 330429, 330430, 330431, 330432, 330433, 330434, 330435, 330436, 330437, 330438, 330439, 330440, 330441, 330442, 330443, 330444, 330445, 330446, 330447, 330448, 330449, 330450, 330451, 330452, 330453, 330454, 330455, 330456, 330457, 330458, 330459, 330460, 330461, 330462, 330463, 330464, 330465, 330466, 330467, 330468, 330469, 330470, 330471, 330472, 330473, 330474, 330475, 330476, 330477, 330478, 330479, 330480, 330481, 330482, 330483, 330484, 330485, 330486, 330487, 330488, 330489, 330490, 330491, 330492, 330493, 330494, 330495, 330496, 330497, 330498, 330499, 330500, 330501, 330502, 330503, 330504, 330505, 330506, 330507, 330508, 330509, 330510, 330511, 330512, 330513, 330514, 330515, 330516, 330517, 330518, 330519, 330520, 330521, 330522, 330523, 330524, 330525, 330526, 330527, 330528, 330529, 330530, 330531, 330532, 330533, 330534, 330535, 330536, 330537, 330538, 330539, 330540, 330541, 330542, 330543, 330544, 330545, 330546, 330547, 330548, 330549, 330550, 330551, 330552, 330553, 330554, 330555, 330556, 330557, 330558, 330559, 330560, 330561, 330562, 330563, 330564, 330565, 330566, 330567, 330568, 330569, 330570, 330571, 330572, 330573, 330574, 330575, 330576, 330577, 330578, 330579, 330580, 330581, 330582, 330583, 330584, 330585, 330586, 330587, 330588, 330589, 330590, 330591, 330592, 330593, 330594, 330595, 330596, 330597, 330598, 330599, 330600, 330601, 330602, 330603, 330604, 330605, 330606, 33